Csütörtök. 4. Szám. Januárius 13-kán, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(NEGYEDIK ÉVI FOLYAM.)

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtök 4 lapokban. Előfizetési mindenes. k. postahivatalnál, a lapok kiadó-hivatalában czimszállítva vagy kézbesítve. Ára évenegyedre 3 fl. 15 kr, félévre 6 fl 30 kr, évre 12 fl 60 kr az helyben.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS: A Szentgyörgy-kaczatelnál, a Kendeffi házná, 487. szám alatt.

Hirdetések minden nagy hasábos egy sor után 7 ujkrért kiszédetetnek; folytonos hirdetésekkel illő pedig alengedtetik. Mindenik hirdetésre 30 ujkr bélyegdij előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklőkhöz u. m. előfizetés, hirdetések, reclamatiok stat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL: A Küszöpuczában, STEIN könyvkereskedésében.

A NÉPDALRÓL.

Noha általánosan elismert igazság, miszerint ugy az igazi magyar nemzeti költészet, valamint zenészet egyeduli alapja, gyökere, forráse a magyar nemzeti népdal: mind a mellett az nálunk a kevésbbé ismert tárgyak közé tartozik, melyről még sok homályos, gyakran ferde viszszás nézet s fogalom uralkodik, és a melyről az emlitetett fontosságnál fogva nem beszélhetni eleget. Nálunk, hol a művészet ágai még csak szenge hajtások, a népdal annál figyelemre méltóbb, miután saját, valódi költészetünk s zenészetünk annak szinvonalan feljuál alig emelkedett. De figyelemre méltó azért is, mert a népdal oly nemvetekintési, melyek művészet dolgában minket már jócskán elhagytak, napról-napra nagyobb figyelem tárgyává válik. Ily példaul Pfeiffer tudor Boroszlóban f. é. april. 12-tól az egyetemben fololvasásokat tart a népdalról (l Euterpe, 1858, 4 sz.) — nem is emlitve azon számos emelleti s gyakorlott zeneiroadalmi német müveket, melyeknek kiváló tárgyat a népdal lépezi. Nálunk az Erdélyi János által irt értekezésen kivül „Népdal-költészetünkről" csak töredékeket mutathatunk fel; a népdal zenei része pedig tudományos szempontból véve egészen parlagon heve. Történtek ugyan s történnek jelenben is kisérletek a hiány kipótlására, azonban cseklyé eszmeszerint nem helyesen. — Ezek után elmondhatjuk a népdairól Erdélyivel, hogy: „Mig valamit csak homályosan ismerünk, s osztonszerüleg érzünk, fél becsben áll előttünk."

Ellenben azonban a népdalnak tudományos ismeretetéröl, Magyarhon legtöbb vidékein azt tapasztaljuk, hogy ott a népdal iránti rokonszenv félreismerhetetlenül nyilatkozik; hogy ott holmi czikornyás s operai dallamok nem képesek leszoritani a népdalt; hogy ott csak a népdal-zene az, mely mondhatni varázserővel hat a kedélyekre. S innen van, hogy annak előtte oly ragaszkodás tanusitatott a czigányok iránt, mely azonban hüledezni kezdett, mióta azok a zenének más nemére s jobbá ára idegenszerüre vetemedvén, a magyar nemzeti népdalt s ennek sajátságos előadását feledni kezdik. Mily ritka kivétel s tüneményre s tekinteben az öreg Boka Károly Debreczenben. Alkalmam levén azonban Erdélyben megfordulni a magyar faj rokoninál, sokat máskint tapasztalnam ott a népdal ügyében. Ugyan is nézetem szerint Erdélyben igen keveset ismernek a magyar nemzeti népdalokból, a szon kevés is az éltesebbek birtokában van: a fiatalabb nemzedék — ugy látszik — egészen feledni kezdi azt is. Erdélyországi magyar vagy székely népdal mentől gyérebb; némelyikének zöngelme nagyrészt oláh elemmel van keverve. A danolás ottan bizonyos pongyolaságot s lassuságot árul el, a magyar nemzeti népdal s játságos élénk mozgása, ugy szólván, nem is észlelhető abban: valóságos szoltári „musica mensuralis." — Nem ritka tünemény azonban Erdélyben, hogy a népdal szinvonalán feljul álló költemények idegenszerü zöngelmeére darabboltatnak s a szöveg magyar voltánál fogva e zöngelmeket ott magyaroknak tartják. — Szóval, népdal dolgában az erdélyiek jóval hátrább vannak, mint a magyarok.

Ezeket elő kelle sorolnunk, hogy a dolog jobb, kedvebbb fordulatot vegyen: mert e téren az önismeret s ontudat a legha'almosabb gyogyszerek.

E baj orvosolhatásáról máskor.

Szénfy Gusztáv.

Jelentés, a Gazdasági-egylet borászati bizottmányának szilágyi körutjáról okt. 18—30-án.

III.

(Folytatás.)

Állomás. Somlyó, okt. 21-kén.

Zilahról derék kézsöletlu, kényelmes, uj ország vezet Somlyóra. Somlyó a regényes tájakban gazdag, Erdély legszebb pontjai közé tartozik. Mi az idyili tájkép szépségének s a város feletti büszkén emelkedő Magura phantasiokus alakjainak leirását avatottabb kezekre bizzuk. Figyelmünket az óriási hegy meredek oldalain, sőt csakhem járhatatlanoknak tetsző ormokon pompázó szőlő ültetvények ragadák meg, hol az emberi szorgalom a természettel folytatott csaknem egyenetlen vadallal zsákmányolja ki rejlett kincseit. A Mogurát maga a term-szet jelölte ki a szőlő hajajának; e föld lakói megertették az intést, s bár minden lépést paraitan kuzdelemmel kell megvásárolni, e büszke hegy meghajtván fejét a szorgalom hatalma elől, teremdek területén, fordulatai és rejtekei közt alig van használható hely, mely a nemes szőlőtő mivelésére el ne lenne foglalva.

Mintha egészen más országban, más égaly alá, mas szokások közé jutottunk volna, annyira szembetünők a felfogások, annyira különbözik itt minden attól, mit eddig tapasztaltunk. A szőlő oeconomiája, a termelt fajok minősége más mint Zilahon, vagy Erdélyben. Itt kezdődik az ugynevezett tőkésmivelés, hogy többé semmi más, csak az Atlanti tenger vessen határt tovább terjedésének.

A tőkés és karikás-mivelés közt — noha mindenik egy czélra vezet — roppant különbség van. Az egyik valóságos tudomány, mig a másik alig tudo, mint gyakorlati mechanismus, ezer fortélya s makrancza van az egyiknek, mely akárhanyszor sorbe kényszeri gazdáit, mig ugy-szólva a tanuitásnak szolga a másik, mely a jó szóra s értelmes vezetésre kösnyen simul, tanitható, idomitható természetének többnyire meg is fordítja a rná adott kölcsöget.

Valóban méltó volna, s aligha meg nem fizetné a faradságot tanulmányozni gazdáinknak a tőke és karikás-mivelés eltérését, nemcsak élettani, de oeconomiai tekintetben is, miután egy magunkra álunk erdélyiek karikás-mivelésünkkel, s ellenünkben mindazon bormivelő országok, melyek a tőke-mivelessel nyert boruk után temérdek hasznot huznak, mig mi saját mivelésunk előnyeivel ábrándozván, üres marokkal maradunk, vagy csak a jó reménységgel erjük be.

A tőke-mivelések mellett egészen uj fajokkal is s a fajoknál egy saját fejlődéssel s szinezetével találkozunk a szőlőnek. Előtérbe lép a bakator a szilágyi hegynek méltó kevélysége s ujána az ugyevezett erdélyi szőlő, vagy az Ermellékén nagyban szerepel. A bakatornak Zilahon világos-piros szine barna-piroszs, az erdélynek zöldje fehéres sárgára változik. De diszlik a furmin vagy erős inu és a kövér mindenik asszusolásra való hajlamnak, király, boros, járdonyy és a fehér s fekete szőlőknek egy egész legiója, ismét az amabilis confusio, mely a körülmények kedvezése felesti öröméit a gondkozó borásznak a siltydes fokáig hangoljaie.

Somlyón a bakatornak két, sőt három nemét hiszik megkülönbözethetni, u. m. a mézes, kövér és rózsa bakatoré. Mi az utolsót akármi egyébnek, de bakatorlanak semmikép se ismerhetjük el, fája, levélzete, gyümölcse legszigorubb észlelese után se tudunk a követett ugyanazonsag ismerveire reá találni, mig másfelől a mézes és kövér bakator közt lázsó variatot hajlandók vagyunk, vagy a tőkés erősebb, vagy gyengébb eltérejéből, vagy a vegyes mivelessel együtt járó azon körülmény hatásból magyarázni ki, melyet virágzas alkalmával az elszálló himporok, az egymás mellett álló különböző tőkék gyümölcsévse gyakorolhatni. Annyi mindenestre világos, hogy a sok termest kevésbbé, a keveset jobban megérlelni a tőke, ez az eset lehet a két külön fajnak praeterdadt bakatornál is.

A somlyói hegyeken a talaj mésztartalma miatt meszes, de azért sok és jó bor terem. Bakatora különösen kitünö. De termelése mélol a hegyek távolsága s farasztósága magas fekvése, mastt a mereddekeben az illetvenyes költséges fenntartása miatt talán legkötöttségeibb levén az egész Szilágyban, a jövedelem sok gazdánal nagyon is leolvad. Ezekhez járul az általános ínelenpuszta, a concurrentia fennakadása, pénzviláág, mely miatt a szegény ember potom áron vesztegeti el termését, mig a tehetősebb gazda halomra rakva az évek termését, s a mivelesre szükséges költségeket elvonni nem tudván, a pénztelenség kellemetlenségeivel birkozik.

(Folytatjuk.)

MIKAELA. *)

Történeti beszély.

I.

Soha folyság és hódító hatása annyira mozgásba nem hozta Európát mint a mercsz Károly burgundi herczegé, ki Nancy falnál alatt esett el, januar 5-kén 1477-ben, korának s hatalmának teljes erejében. Soha annyi rettegést nem követett nyomon annyi remény; sohasem csöfdtett örökség annyi kielégithetlen követelöi maga köré, gyáva kesylyket, kik a burgundi oroszlán hullájára csaptak le, hogy annak szétszaggatott rongyain czivődjanak.

E dúo martalóknak, nem szá más öre egy fiatal leányon, burgundi Márián, az elhunyt hősnek egyetlen husz éves gyermekén kivül. E fiatal nőnek egy szava képes vala kettőzni a leghatalmasb fejedelem hatalmát s erejét, vagy első fokra emelni a keresztyén világ legsilányabb herczegének czimerét is. Tárgya s czélja is lőn e házassági szövetség minden cselszövényének s hatalomvadászatnak. Mindenki mozgásba hozta belolyásának eszközeit; mindenki iparkodek jogait érvényre hozni. Kiki felszámitgatá azon országokat és tartományokat, melyeknek ura vala, tartalék kincseit, s fegyveres erejét, melylyel rendelkezhetének. Csak egy volt, mit a kölcsönös figyelemre sem méltattak, t. i. telszeni annak, kitől az egész dolog eldöntése függött.

Ki politikai dolgokkal szérkedtek, igen sokat sóhajt elvont számokra, de mentül kevesebbet az emberi szenvedélyekre. Ihol az ok, minek eredménye vagy szép, vagy a kormányszakban buvárkodó tudósok és tanárok elsőlöl utolsóig nagy bohók.

Miatalt a fiatal Mária, Burgund herczegnője, Flandria, Brabán, Hainaut s több más országok grófnőjen gazda palotája zugában öszinte könnyeket hullata dicső atyjának halálán, azalatt a flandriai nemesség és nép, mely magának tulajdonitá a fiatal fölség fölötti gyámságot, csoportoya alakuló karokká és rendekké, birává vetvén fol magát helyette az ajánlott házassági szövetségek megitélésében. Ezen karok hol a gandi helybatósági palotában, hol a város vásár terén gyülének egybe, mely kihallgatási s tanácskozási termül szolgalt, hogy igy a nép kézzel foghassza választottjainak fedhetlenségét.

Egy ily napon temérdek néptömeg nyuzsge „des Vendredis" nevet viselő vásártéren.

A karok és rendek némely tagjai, u. m. a gandi tanács, menetszerüleg irányzá lépteit a csak most emlitett térre a számára készült emelvényeknek elfoglalására.

Az ugyhszek harangjai bódítólag zúgtak, a dobokon siket hangokat pufogtottak, a városi hirnökök pedig torokszakadva hirdették minden utcza szögén a gyülést.

A menet elején „de la Koure" nevet viselő pádnak táblabirái vonultak el, hosszu hermelinnel prémzett öltönyeikben, kiknek élen az első táblabiró Raveschoot Adorjan lovag lépdelt követve de Fottere Clerin ur, Donvoisin mester, s más tiz hartarsa által; utánuk jövének a parchon-ok, vagy a másod padi táblabirák, ezek is számra tizenhárman, vegyesen nemesekkel s polgárokkal.

Ezek után rendre vonultak a tenremondei, alosti, audenardei, brugesi s covatreuji polgár mesterek, végre Vandenverre Adorjan jeles polgár, gandi amman, és water-grave (tenger nagy.) A menetet agg mesteremberek s polgárok csoportozati zárák be, pikkely sisakkal fejökön, kardok oldalukon, mely viseletet az időben ritkán nélkülözének a városok lakói, főleg Flandriában.

Miután mindenki helyet foglalt, a kereci elök táblabiró szónoklata után, mely a nemességet magasztalá, s melyre a nép nevében egy polgár tevé szógletes feleletét — közösen megegyezének abban: hogy a herczegnő ezután csak a karok és rendek, nem pedig kedvenczei szeszélye által kormányoz hatá.

(Folytatjuk.)

Ifju huszár.

Ég az örtüz a tálban,
Orjás lángja szerte árad,
Ifju huszár ül melletem,
Ifju arczán néma bánat.

Almadozva, elmerengve
Néz a sötétülő tűra.
S búsan gondol kedvesére,
Halvány arczu angyalára.

S kinek érlte zeng imája,
Megemlékszik jó anyjáról:
Tobb kedvesse nincs e földön,
Ezek is most tőle távol.

Gyöngén pislog az alvó tüz,
Csak parázsa sziporkázik;
Almot lát az ifju huszár,
Kedvesével álmodozik:

Puha karja a leánynak
Simul a hős derekára,
És fölötötte az anyának
Áldó ajkán zeng imája.

Véres füve a mezőnek,
Ott hervennek a vitézek
Élet nélkül halványan;
A hol legtöbb vér aluszik,
Az ifju huszár ott nyugszik,
Törött karddal a jobbjában.

Szive fölött piros rózsa,
Kifolyt vére megaluva,
Oit az ellenség gulyája;
Ajákán nem ég a lányka
Álmodozott forró csókja,
— Szive fölött piros rózsa.

* * *

Kicsiny hazban ebed asszony
Jó fiáért imádkozik,
Fiatal holtyi, szép menyasszony,
Kedvesére várakozik,
Kedveséről álmodozik.

Nemes Albert.

A fényképészet (photographia) haladása napjainkban.

E lap tisztelt szerkesztősége szives volt felölem a multi évi folyam 98-ik számában kodvezőleg nyilatkozni, mint az előhaladás fokozatain magasabba jutást jelölvén meg azt, hogy ellátirt is képes fényképeket vászonra kiállitni. Ez a méltányló észrevétel, valamint azon szives és buzditó részvét, melytyel engem czen

*) M. Jamesnek: „Marie de Bourgogne, ou la révolte de Gand" czimü történelmi rajza alapján.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ujdonságok.

— Kormányzó herczeg ő magassága Báldról, hová vadászati kirándulat lett, e hó 8-án érkezett fóvárosunkba, hová előreemlitt szerint 9-re vártak, itt a város havasos vidékén, negy öt napi vadászat jelére tervezve ő magassága időtöltésére; azonban, e hó 11-én ő magassága szórgos hivatalos ügyek a kormányszék varosuba visszaszóltak; ő magassága 9-dikén estve nemzeti szinhazunkat a „Kunok" 2-ik és 3-ik felvonása alatt meglátogalni méltóztatott.

— A cz. k. magas helytartóság, ezen varosi második czérnaczéhszi intezetnek jóit allomásra Bartha Janos sebészt, s ugyancsak ezen varosi tanácsnál ürességbe jóit járulnoki allomásra, árvabirósagi dijnok Gothard Józsefet nevezte ki.

— A kolozsvári tánczteremben az idei farsangon 11 alarczos vigalmat rendeznek m. jan. 12. februar 3, 6, 13, 20, 24, 27 es marczius 3, 6, es 8-ikán. A bejovö tiszta hazson most is a nemzeti szinhaz es zene-egyület javaraforgatodik. A vigalmak januar 20 an vesznek kezdetoket egy a zene-egylet kizarólagos javára rendezendö tánczvigalommal.

— E hó 8-án a „Skot nemes" előadása alkalmával, a nemzeti szinhaz kedvencz vendége Lászlóné József, egy izletes, aranyba vont ezüst billokommal és talczával tiszteltetett meg; az emlékbillokom átnyujtása alkalmával Gáman Zsigmond iparkamarai titkonok tolmacsolá a megjiszadák szeretnecsiszinházunkat. Halbar a helyi átnyujtasakori beszéd, mint bucsuszó hanggott s habár a szinlapokból sejthetöleg a „Skot nemes" László az utolsó follepteul volt kijelölve, nem hiszszük, hogy azon szives reszvét, melylyel vendége megjelenése alkalmasi fogadtatnak, s azon népes nézö közönség, mely jatékaira mindig roppant számmal jelent meg, s mind ezen felul szinigazadó Havi ur ügyessége, par excellence kepszerü szerepei iránt László urat, hogy még nehány felléptesével valami olyan Fay vagy Kisfaludy-féle régi jó szinmuvekben, melyekben kedvencz szerepei vannak, meg ne örvendeztessé meg közönségünket.

— A jan. 10-dikén megtartott szinházi után az egy szokatlan tünemény mulatokozott, ez egy bolygó fény volt, mely keletöl nyugotnak futott, es mily hirtelen keletkezett, oly hirtelen eltünt. Legelöbb kék es utána mindjart veres szint valott fénye az egész helységet megvilágitotta.

— F. hó 15-dikén kerul szinpadra Goes József karmester jutalmul a „Portici néma" czimu opera, de azonban ezen operaröl tudja a nagyérdemu közönség, azért öt figyelembe ajánlani szükségelletlenek tartjuk.

— Schiedler tuzoltó-parával folyó hó 12-en ujabban szerencsét kisérlett, a helyi hölö sétatéren. A kozhasznu talalmany sikere lathatasara szép közönség gyult össze, s a nepkoszorú sorban a helybeli hatosag. A téren kö magiya alit, ket-ket öl fabol felraktar: kö-rostkor Vai czipatnak. Egyik vizipatnak szinultig telt 10 vedres vizlartojban 5 fonl oltöpor lön felolvasztva. A magiyak egyike megguyt — s mikor legjavabban ezett, nek: forditak az oldalt vissza! Ugy lett, 25-ös vizpatnak rajta — s a felöbogó tüz kialudt, megguyultatalanul Kar, hogy e tuzoltó-por vizben felolvasztasara felöranyi idö kell.

— A „M. S."-ban olvassuk, hogy jeleneg Londonban Pichler Hermannak az utcákinak hangmüszerei „Hermonium" ná utcákinak közfigyelmet gerjesztenek. — A jeles müvész 1830. hagyta el először hazáját, s bentazván Europa nevezetesb varosait, Londonban telepedett meg; honnét tobb évi tartózkodása alatt, 1842-ben angol nejével visszatért a feledhetlen hazába, hol leginkább gazdaszati épek készitésével foglalkozott. Gazdaszati épeit, a Forray barók és Almási grofok jószágain, lehetöleg meg minitja hirbeni dicsö, de a ez mely müvészünk tehetségeinek a hazában nyilt, sunk volt, s 1847-ben másodszor elhagyá honát, s a varosok varosban, Londonban, keresett isnöt foglalkozott. Ö ugy szólva egy szép, 2,000 lélekszámu emberkört, nehez feltuni. Hazánkba, kezdetben sok bajjal küzdött; de a vilaghiru professor Wheatstone, az ujabb telegraph rendszernek feltalalója, kiszemelte a gépeszek ezrei közöl szerény muvészünket, s lathatasai szeretö lelkeben es physikai ismereteiben, kizárólag öt hasznalá. E körülmény fordulópont lön hazánkának életében, es csakhamar képes volt „Harmonium" ja gyártatni, melyöl az utolsó nagy évben, már kétczer jeles hangmü kriult ki. — Legujabb müve, organoszerü harmonium, labitaval (Pedale) s husz vattoztatal. E hangmü ödögiele czyetlen a muga nemében, s cygszerü erczanyokbol es fajtabeli szinekbol van a kepeszö elöidézni, mely orgonban 32 lábnyi sipot igényel. A hangmü 4 lab hosszu s 3 széles; de aranylagos kicsösge mellett is hatrun szembe szall ritka orgonaval, mert a Hanover Ferencznak már két hangszere nyert czimet, egyik Berlben, a másik londoni nagy mükiállitsban; de ö csak az érdemben reszesult, az erem, a dicsöség, a hazon azoké volt, kik remek müvek kiállitásra lyvan es sikerrel, s ugy lön ugy van Londonban, hol minden az ugynevezett „Nagyházak" neve alatt megy; a valódi müvesz megkapja kiöltöit fizetösét, hallgatni kell, s az erem, a dicsöség az ö szivére.

— A „Napkelet" jelen évi legelöö száma egy meghitö melléklelet hoz, grö ö Széchenyi István arczképét 1858-ról. A nemes grö most egész szakálat vsel, melly hosszan foly ki mellöre; arczkepe szép, s inkább szimpatikus mortö. Sokaig csüngött tekintetunk a dicsö lélek e gyaszba borult hajlekán, vajha azlet anyaga visszahozandja ez arcz egykori erölyet es jelkeznö szinezetet.

— Bécsböl jan. 4-én irják: „Sándor szeth ex-fejedelmet 5 vagy 6 ra Becsbe varjak, segyelöre itt fog maradni. Mint hallunk, ö mar egy hö ota alkudozik a kormanyszemeretes magyar fóurral egy deli Magyarszagi birtok felöl a kormány megvásárlása végett. Milos hg. a fejedelmi méltosagot elfogadja, s korainsem fogja azt fia Mihály reszére letenni. Az utóbbi meg van hagyva Becsben, s inda alljuk neki es ö is vast kapott, hogy hozza sieszen. Mihály herczeg mint mondjak, csak akkor mennend ez meg gröba, midön a perben a helybeli hatosagtol megerösitö szót fog hallani, schogy sem akarja magat compromittalni.

— Bécsböl á-ról irják: A tizennyolcz éves Dietze Gottfried a „Kaiserin Elisabeth" nevü ö. k. kocsibiróll Bécsbe fog jöni, mulatványokat adandó mindazon dolgok vegreviteleben, mire az embernek kulinben kézre van szüksége. Ditze varr, jaszik az accordionon sat. s igen szép — ifju virágzás van.

Nemzeti szinház — Január 8-kán bérlet-est is, meg pedig élethüen kiállitni. Van azonban eddigelö a mi (ertem hazai allapotinal) fenyképszerüsitö nevezetes hianya, az t. i. hogy eddigi gépeinkkel tobb arczképet p. o. 5—6-ot egyszerre venén le, a gyupontöli egyenlöltön távolsag miatt rendesen a nagyobb resz tökeletlenül jöt ki, s azokban csak egyfö nahiven és jöltalakban kiállitni lehetett volt. Valóföldön e bajon is nár segitve, az optika egy nevezetes tallámnyanak elkölcsönzése, s a photographia szolgalatinak felvetele, s ugy épen az ujabb szabadalom tudóstást az iránt, hogy saját megrendelt gepem (orthoscop-apparát) erkezöben van, melynek segélyével képes lesznek 15—25—50—100 föböl álló kepcsoportozatot egy 20 lábnyi nagyságu arczkepre levenni, es pedig ugy, hogy a legszélsö arcztól a közbelsöig a gyapont alig idézend elö lényeges különbséget; mire a tisztelt közönséget bátor vagyok ezáltal figyelmeztetni.

Lesznek talán, kik kétlik allitásom alapsagát azon okbol, hogy a kottös üveg lencsével lehetlen oly nagy csoportozatban, egyik arczot oly tisztán elöjöttnek mint a másikat, s ugy nyivalé kevésbé, mivel az arczok nagysága a legnagyobb csoportozatnál — 200 arcz kepnel meghaladja az $^1/_2$ hüvelyket, egyes ujeg lencsével pedig annak érzékenségenél fogva nem maradnak a egyenlö 240 mázod perczig oly csöndesen, hogy egyik vagy másik me mozduljon. Es mégis van egy közö ut, a melyen ez — papirra ugy mint vászonra allitva ki a képeket, lehetöségessé válik, de a melyet nekem mint saját gondolkozásim eredményét addig, mig a közönség eöltö eredményben fogom felmutathatni, szabadjon közöltenöl hagynom.

Egy más nehéz foladata volt a fényképészetnek: hiven utánozni a természetet, elöállitani saját domborusagök és plastikai alakjok szerint annak czérfle képeit ugy, valamint az emberi arczokat. E tekintet a fényképészet ugyanolyan allitott szintugy az optikának egy más jeles talalmanya lön használva az ugynevezett sterescopa-apparát. En ezt is megrendeltem Azonban erröl, hogy t. i. hatalom e czt-e ha az, mind helyet foglal el a fényképészet fejlödése történetében? mit nyert vele a képzö müvészet e neme? stb. czak gepem megérkezése, s elsö müvein megletesse után fogok szólani, annyival inkább, mivel az ujabban felmerült szabadalmas és közérdekübb tárgyakra rendeltetett hasabait már idén e soraimnal is igen tülterhelten. Ha a t. szerkesztö ur elfogadja, *) hasonló közleményeket mindaddig is szivesen fogadja

Szabadjon az alkalmat egyszersmind czek derek varos mivelt lakosai iranyban valo tiszteletem kifejezeseit is felhasznalnom s a mondottakat becses figyelmökbe ajánlanom; valamint ez alkalmat a fényképészet ujon dallitott latogato-jegyek és level-papirosi diszmestervenyekre is folkernem. Ezek mind külsö kialitása, mind jutányossaguk, hasonlitva e czikk külföldi aranyal, amazokkal kedvezöen fogjak versenyezhetni.

Vannak, a kik a fényképészetnek nem sokára forduló-ponthoz jutását jósolják. En nem vagyok e nézetben, en ennek is vegtelenül fejlödetesét hiszem. Vajon csalódom-e? a jövö mutatja meg.

Veres Ferencz fényképész.

*) Mindenkor szivesen.

Sverk.

Pavett Gyula 6 kr. Pécsi Mihály 10 kr. Összesen 7 ft 48 kr.

A — sz. iven: az oszlalos, lakatos, puskamives és iveges-czéh. Boczkó Pál 5 ft. Bergán József 10 ft. Összesen 15 ft.

A — sz. iven: a timár-czéh pénztára 10 ft. Mikli Janos 1 ft. Szombati Ferencz 1 ft. Szabó Antal 1 ft. Németh Lajos 1 ft. Blakó Mihály 1 ft. Vinczi Janos 1 ft. Mekkely Sámuel 1 ft. Bergyán György 1 ft. Kis Mihály 1 ft. Muntyán György 20 kr. Összesen 19 ft 20 kr.

A — sz. iven: a sütö-czéh pénztára 5 ft. Serkenreif 1 ft 30 kr. Galamb 30 kr. Szabó József 30 kr. Venczel Antal 30 kr. Id. Király Karóly 1 ft. Ifj. Király Karóly 1 ft. Összesen 10 ft.

A — sz. iven: a czipö-czéh pénztára 20 kr. Bujkán Miklós 6 kr. Veres László 20 kr. Id. Fülöpné Márton 24 kr. Roska Miklós 12 kr. Nagy István 20 kr. Jenei István 10 kr. Bujkán Peter 20 kr. Antal Antal 12 kr. Vajda Mihály 10 kr. Csikó Janos 12 kr. Fiemul Mihály 12 kr. Összesen 5 ft.

A — sz. iven: a czipész-czéh 5 ft.

A — sz. iven: Király József 6 kr. Nyusztai Janos 6 kr. Bakó Janos 6 kr. Id. Szabó Janos 6 kr. Csehoczi Sándor 6 kr. Kovács István 12 kr. Balázs Antal 12 kr. Petersberger Károly 12 kr. Czirla Janos 10 kr. Vajna Elek 6 kr. Varga Dániel 6 kr. Kis Antal 12 kr. Dorn 12 kr. Orbán 12 kr.

A — sz. iven: a fazekas-czéh pénztára 2 ft. Papolczi Lajos 30 kr. Balla Sámuel 30 kr. Asztos Márton 30 kr. Gyulai Zsigmond 30 kr. Összesen 4 ft.

A — sz. iven: a zsemlés-czéh pénztára 10 ft.

A — sz. iven gyütö: Veszszely Károly ig. tanar 2 ft. Schultag Ferencz 1 ft. Székely Lajos 1 ft. Szegyessy József 1 ft. Ainger Ignácz 1 ft. Fülöp Alajos 1 ft. Bántut Ignácz 1 ft. Balázs Antal 1 ft. Turka Antal 1 ft. Rottmanné ft. Leben Pál 1 ft. Knopp Antal 1 ft. Goppy Ivan 1 ft. Összesen 14 ft.

Szamosujvárt. 9. szt. iven: ifj. Simai Tivadar 1 ft. Gyárfás Emánuel 15 kr. Mihodó Sándor 30 kr. Gajzágó Márton 15 kr. Mercza Janos és fia 20 kr. Todorffy és Turcsa 20 kr. Florian Gergely és fia 20 kr. Novák Izsak 10 kr. Novák Gergely 10 kr. Czecz István és Emánuel 10 kr. Banyai Miklós 20 kr. Meszár Gergely 15 kr. Herdin Kristóf 10 kr. Haragai István 20 kr. Haczkuj Kristóf 10 kr. Id. Betegh János 10 kr. Bárány testvérek 15 kr. Id. Gajzágó János 12 kr. Összesen 4 ft 32 kr.

A 98. sz. iven: a sz.-ujvári szabó-czéh 20 ft. A sz.-ujvári ifjuság 4 ft. Pintér Antal 1 ft. Filep Sándor 20 kr. Inhos Zsigmond 1 ft. Nagy István 1 ft. Fugedi Károly 20 kr. Keresztes Janos 20 kr. Czibulka Ignácz 20 kr. Mikó Istvánné 8 ft. Dábics Ignácz 20 kr. Szücs Lajos 2 ft. Borsos Imre 36 kr. Hosszu József 1 ft. Németh József 20 kr. Mocz Janos 20 kr. Klein Herman 30 kr. Horváth Ferencz 30 kr. Összesen 34 ft 14 kr.

A 99. sz. iven: Pajták Domokos 30 kr. Papp Mihály 30 kr. Marosfalk Peter 30 kr. Muck József 20 kr. Czibulka Lázár 10 kr. Jónás Janos 20 kr. Longyel Janos 30 kr. Basa Daniel 20 kr. Szongott Kristóf 15 kr. Zomora Janos 10 kr. Csibulka Andras 20 kr. Mikó István 10 kr. Tamaisik Janos 6 kr. Basa Dániel 20 kr. Bentsik Márton 6 kr. Kurász Andras 20 kr. Bányai Janos 20 kr. Gedeon András 6 kr. Gál István 6 kr. Fürgn Péter 6 kr. Sáhin Tamás 6 kr. Kis

---

derek magyar város, az én kedves szülöföldem, s annak mivelt lakosai pályem kezdetétöl fogva maig pártolui, s szamos megrendelesek altal mind müvészetem elöadásamat biztositni, mind tapasztalas kedveert kulföldre mehetésemet már a multi évek alatt lehetöségese tenni szivesketlek; arra bizanak engem egyöltöl, hogy a fényképészet terén magamat tökeletesitni meg inkabb alkalmaznöl leszek, mindöl pedig, hogy annak haladását s nemi tapasztalatimat az érdekletlek tájékozásul e helyen mondjam el.

Nyolcz éve már annak, hogy az addig csak ámenö mivelöszek altal gyakorolt fényképezöet két jeles fiúr s cseklö személyem igyekezete altal e varosban is meghonosult, s szerény helyét a festö müvészet mellett elfoglalta. Azon idöben az jöltalak Daguerre módszerének ezüstözöt lemezekre nyomattak a képek; de ennek az a nagy hianya volt, hogy egy üveg csak egyetlenegy képet lehetöt kiállitni, s ez is oly sötét volt, hogy annak mivel a level egyöntetö árnyat nem adhatje. Ezen segitett Thalbot, ö papirra tette képeit, tehát többet tudott azon egy erednötöl kiállitni; de ennek is szintoly lényeges hianya volt a papir-alap (basis) romolhatósága s vattozó tartossága. Egy hozta be Nyipce az ueyre nyomást, mi által mind az alap szilárdabbá lett, mind azon elöny, hogy egy üveze minöl több képet lehessen kiállitni, elöállitva. E módszert a müvészet e nemben valódi haladásnak bizonyult be.

Két árnyoladata tünt ki azonban nem sokára ennek is, hogy t. i. hamar szakad, s tartossági tekintetben a festett képekel nem versenyezhet; és sámöl, hogy a nap fénye, valamint minden fokozott melegség az árnyalatok elevenségét kivészi, az idomok árnyát megzavarja. Az elsön a tudomány azálta segitett, hogy a kepek vaszonra közöttöek nyomatni, mit én is mindjárt alkalmazása veltem, a mint a közönség szükséget e reszben nyilvánuni láttam.

Ezzel a tartossági hianyon is van ugy nevezett elöny s ö ugy van veszve, az t. i. hogy egy ülésre minöl több képet lehessen kiállitni, vagy is bizonyos tekintetben ismét visszaestunk a daguerrolyp-kepszerö korszakba. A másik hogy a kepek elnahvanyulnak, kizonyos folyadék feltalalasával lön segitve; en kaucsuk- es gelatinal élek, melyekkel a képet bevonva, az nemcsak kristályos alatszösgöt és tükörlényt kap, hanem egyszersmind a levegö ellen is oly fedö-za jarulnak nekiöl felbomolhatlanná vallik.

Vannak, a kik azt allitják, hogy fényképeöt bevonas nélkül is igy kiállitni képesek, hogy azok felbomolhatlanok. Ez igaz lehetöség, mert ö papirra kiállitott kep ezöst halvegöül áll, mit a nedves falhöl kipárolgott halvany mindig bajlandó és kepes felbontani, valamint szintén a vizenyös legben lövö hámi cseplö mennyiségö a kepet is. Ez azon lejö biztosságot egyedül az allatam emlitett fenyaz nyujt. Lehet, hogy más mässal visszi ugynazt veghez, de en ezt használom meg mindig, mint da gyakorlatba jött, s kipróbálva — tapasztalöjöl — nem hamodöltak kevésbbé sikerülteknek, mint más lármásabbakat.

Azon észrevétel is támadt a fényképeknek a vize- es olajfestényekhel való egyöhasonlitasöhöl, hogy amazokat nagy elönye az, hogy az arczok eletszinet is visszaadjak. Ezen is segitve lön azálatt, hogy a fényképészet fiatal anda magát a festö müvészetnek, es igy a kettö egymässal mindön tekintetben versenyhet, s hátrayvitöl mindkettö mentt lett. De itt nem allapodtak meg a fényképészet mivelöi; azon vannak minden igyekezettel, sött már romenyek is csillognak felénk az iránt, hogy idövel a maga erején, saját elvezetek kifejlése a rendszerünk tökeletesitése utjan sikerülnd szines fényképeket is, meg pedig élethüen kiállitni. Van azonban eddigelö a mi (ertem hazai allapotinal) fenyképszerüsitö nevezetes hianya, az t. i. hogy eddigi gépeinkkel tobb arczképet p. o. 5—6-ot egyszerre venén le, a gyupontöli egyenlöltön távolsag miatt rendesen a nagyobb resz tökeletlenül jöt ki, s azokban csak egyfö nahiven és jöltalakban kiállitni lehetöt volt. Valóföldön e bajon is nár segitve, az optika egy nevezetes tallámnyanak elkölcsönzése, s a photographia szolgalatinak felvetele, s ugy épen az ujabb szabadalmas tudóstást az iránt, hogy saját megrendelt gepem (orthoscop-apparát) erkezöben van, melynek segélyével képes lesznek 15—25—50—100 föböl álló kepcsoportozatot egy 20 lábnyi nagyságu arczkepre levenni, es pedig ugy, hogy a legszélsö arcztól a közbelsöig a gyapont alig idézend elö lényeges különbséget; mire a tisztelt közönséget bátor vagyok ezáltal figyelmeztetni.

Lesznek talán, kik kétlik allitásom alapsagát azon okbol, hogy a kottös üveg lencsével lehetlen oly nagy csoportozatban, egyik arczot oly tisztán elöjöttnek mint a másikat, s ugy nyivalé kevésbé, mivel az arczok nagysága a legnagyobb csoportozatnál — 200 arcz kepnel meghaladja az $^1/_2$ hüvelyket, egyes ujeg lencsével pedig annak érzékenségenél fogva nem maradnak a egyenlö 240 mázod perczig oly csöndesen, hogy egyik vagy másik me mozduljon. És mégis van egy közö ut, a melyen ez — papirra ugy mint vászonra allitva ki a képeket, lehetöségessé válik, de a melyet nekem mint saját gondolkozásim eredményét addig, mig a közönség eöltö eredményben fogom felmutathatni, szabadjon közöltenöl hagynom.

Egy más nehéz foladata volt a fényképészetnek: hiven utánozni a természetet, elöállitani saját domborusagök és plastikai alakjok szerint annak czérfle képeit ugy, valamint az emberi arczokat. E tekintet a fényképészet ugyanolyan allitott szintugy az optikának egy más jeles talalmanya lön használva az ugynevezett sterescopa-apparát. En ezt is megrendeltem Azonban erröl, hogy t. i. hatalom e czt-e ha az, mind helyet foglal el a fényképészet fejlödése történetében? mit nyert vele a képzö müvészet e neme? stb. czak gepem megérkezése, s elsö müvein megletesse után fogok szólani, annyival inkább, mivel az ujabban felmerült szabadalmas és közérdekübb tárgyakra rendeltetett hasabait már idén e soraimnal is igen tülterhelten. Ha a t. szerkesztö ur elfogadja, *) hasonló közleményeket mindaddig is szivesen fogadja

Szabadjon az alkalmat egyszersmind czek derek város mivelt lakosai iranyban való tisztelettem kifejezeseit is felhasznalnom s a mondottakat becses figyelmökbe ajánlanom; valamint ez alkalmat a fényképészet ujon dallitott latogato-jegyek és level-papirosi diszmestervenyekre is folkernem. Ezek mind külsö kialitása, mind jutányossaguk, hasonlitva e czikk külföldi aranyal, amazokkal kedvezöen fogjak versenyezhetni.

Vannak, a kik a fényképészetnek nem sokára forduló-ponthoz jutását jósolják. En nem vagyok e nézetben, en ennek is vegtelenül fejlödetesét hiszem. Vajon csalódom-e? a jövö mutatja meg.

Veres Ferencz fényképész.

*) Mindenkor szivesen.

Sverk.

Biblioteca Universitară "Lucian Blaga" a Universității din Cluj-Napoca
Colecția Arhivelor - Centrul Național al Arhivelor - Direcția Generală a Arhivelor
Scoala Ardeleana - Colegiul Național "Gheorghe Lazăr" - Sibiu

József 6 kr. Fekete János 20 kr. Mikle Imre 6 kr. Bőde József 10 kr. Sinka József 6 kr. Erdélyi Ferencz 6 kr. Balczó Márton 6 kr. Szász Sándor 6 kr. Racskó Pál 10 kr. Seethal Ferencz 6 kr. Smikal Ferencz 6 kr. Lakatos Lajos 4 kr. Kaser Zsigmond 6 kr. Varga Gábor 6 kr. Öszszesen 7 ft 35 kr.

(Folytatjuk.)

Levelezés.

Szászváros, decemb. végén. 1858. — Mióta „Kenyérvárt" közleményei végkép megszünek, városunkról — sajnos — hallgat a krónika. Pedig itt is élet van, az élet synonim a munkassággal, a munkálódonak eredményi kell folmutatni, — ergo: volna mit írni innen is.

Van oly néplapja is, mely tesz s hallgat velem, mert tényeinek vagy maga veszi hasznát, vagy azon elvnél fogva: „hanyi jó latuit vixit" hallgat, ha jót tesz is. A magyar fajta nép ezen elvet szépszerint tartva, nem dicsekvésbül, de közlékeny szellemre s nyilszivességénél fogva, legkevésbbe se aggódik a közvelemény házanak aszlálra tenni, mit tesz, mit tesz teendő, mi öröme, mi bija!

Mint magyar embernel ezen indokok fogtak velem is tollat kezembe, azok sarkallak, hogy lábbal ne hallgassunk, adjuk jelét életünknek, különben azt hiszik meghaltunk, s még mergérjük, hogy a t. szerkesztő úr még hirlapot se küld tőbbé számunkra, főleg ha a dijt nem küldjük jól. *)

De mire kicsi halmaznak ily nagy feneket kerekítni? Hogy crinolinos világban élünk, nem mentség. Szójuk a dologhoz.

A régi dissertatios világban minden tudós s tán indultan — ércsiszés és etymologizálásos kezdődött. Varosunknak Szászváros és Broos neve, elég anyagot nyujtanak erre. Tehát erről is egy pár szót.

Az Andreanumban 1224-ben előforduló „varos" később Szászváros nevezet, minekutánta helszáz egy nehány évig diplomatikus polczon uralgott, a fatalis 48-ban megbukott. Trónok dolcsk ösze, dynastiák lettek földönfutokká, mécsoda, ha egy igénytelen város neve, skártha jót a mindi szerint cseréltetik fel, si volet usus, quem penes sat.

A Szászváros nevezőnek különben is a kérlelhetetlen párkak, csak is 48-ig nyujtottak vala élte fonalát. Már azon évben egy itt lakatott székgyülcsben Tordosi roman képviselő Sz. M. indítványára „Kenyérvárost" nevezettel cseréltettel fel városunk sok generátiokat számlát nevére. Azonban szász agyatkáitra kerülvén a kereszttiv alá tartás, a régi, hanyi szászlai ismert Broos nev inkább tetszett, s a diplomatia, a szó rövidsége, könnyebb kimondhatása tekintetebül plausibilisebb tanálta ezen nevezetet, s ál-talános szavatsa hozta.

Nehai Leonhard, ide való lath. pap, azt állotta, hogy varosunknak hajdani neve „villa Sz. Márton" lett volna, s innen a Broos nevezet. De ezen állitást diplomatice nem talalom bebizonyitva. Benkő József a „város" nevezetből származtatta a Broos nevezetet. A régi időkben t. i. a B. és V. könnyen felcserélhetők: igy Vajvoda, Bajvoda; Blachus, Valachus, Hospodar Gospodár sat. E szerint faragta az ide telepedett primitiv szász is a városbol a Broost, mert mi pheunia kedvért az o betut belőle kihagyvan. Az oláh pedig Vorás-t, Oras-t, később Orestyiát csinali belőle. Es czéknél fogva helységünk visszakapta a politikai viszonyok változával, igaz, hogy szászkijéssel, de eredeti hajdoni nevét. Multa renascentur quae jam cecidere sat. Csakhogy nem kellene azt o-val irni, mint ezt az usus most két o-val iratja. A postapecséten legtovább tartotta fól magát a Szászváros nevezet, alig felé eve kuszöböltetett ki onnan is.

Eszmetársulatnál fogva eszembe jut, hogy egy szakálas magyar ifju polgárunk 1852-ben peres dologban B. Gyarmatra utazván, idevaló broosi ultevelell, minekutána oztan ilynevü varosnak a foldabrasokban sehogyse tudtak nyomára akadni, a jó magyar atyaiak börtönbe zárták utazókat mint kémet, vagy emmissariust, a sálg tudott onnan nagy bajtol szegény kimenekedni.

Keresztül esvén az etymologián, szálljunk a dolog derékára.

A Jove principium.

Mezővárosoknál, (Markflecken) kerületi városi — Kreisstadt — emergáll helységükben ot keresztyén felekezetének van egyháza, tiz papi személyzettel. Van tehát bővön helyiség, hova az alig megszerzett latosság könyelmesen behet áhitatosokoni, van pásztor elég, mely s nyájat a farkasok ellen oltalmazza s virányos réteken legelthesse. De fajdalom, mint egyebbutt, ugy itt is, a minden „divinuthan anaque-t" beforgató 48 nyomat templomunk gyér népességben is mutatkoznak. Megrendult-e a hit? okosabbak lettek-e az emberek s papra nincs szükségök? vagy az anyagiakon kapkodás? vagy „segits magadon s Isten is megsegít" elve oláni emnek? nem akarom vizsgálni, de a tény áll, azonban szeretem hinni, hogy a kiáradt hullámok lassanként árkukba visszahuzódván, a vallásos kegyelet visszakötöttik kebleinkbe s egyházunkba.

Lelkipásztoraink közöl idei okt. 6-dikán a halál elragadá I. Vak Mihályt, a rel. egyház első papját. Született 1793-ban Kocsárdon, tanult N.-Enyeden, akademiákról hazajövén, lett özv. gr. Tholdalagi Mihálynénak udvari papja, azután a szászvárosi ev. ref. gymnasium professora, 1829-ben pedig ugyanott második, nehai nagyérdemü Hegedüs Sámuel elhunyta után 1844-ben első pap. Ezelőtt három évvel szélhudós következtében elgyengülven, s családja nem levén, unokaöcsöjénél Gombásra vonult, ott van eltemetve is. Tudós szónok, talpig becsületes, hazafias érzelmu, áldozatra kész ember, őszinte nehai barátot vesztettünk el benne. Egyházunknak a tanodáinak tizenötzer vi alapitványi tett meg életében. Nyugodtunak csendesen porai! Helyébe második papnak t. Papp Istvánt választott.

Egyház, pap, iskola karöltve járnak. A kevés számu gy. egyesületünk iskolajok is szegény s nepteleen. A g. n. egyesülés egy pár evel ezelőtt cseréppel fedett iskolát épitettek, s Dászkel helyett Lehrert tartanak, ki is sikerrel tanitja az 50—60-fa felmenő tanitványokat. A tanitó szerint itt hiányzik az ugyanannyi leány tanitójok van. A tanitványok szamai, 90 fiu s 27 leány. Iskolajokat az idén szép emeletes épülette alakitottak át, egyuttal az épület végében három bollot s két csalad számára bérbe kiadandó helységet is épitettek. Epitési alapjok nem lévén, az egyház tagjai teljesz szerint kisebb-nagyobb öszvegről s kamatjairól kezesköveén, a szeleni takarék-pénztárból előbb 12, azután meg 3000 pfiitet vettek kölcsön, ennek kamatját az aláirt öszvegy, tizenkét évig kiki maga erszényéből ajándokul fizetendő; ezen idő alatt a bérbe kiadandó három bolt s két lakosztály jövedelméből a kölcsön letörlesztetik, s igy ezenkivül evenkint a jövedelmező bérek helységekkel egyetemben terek nélkül az iskola rendelkezésére marad. Tanitójok fizetheteére a nehai szász nation cassájából, az idén kezdve, evenkint 1500 pfitt kapnak. A r. katholikusoknak régi normalis iskolajok, a régi modorban, fiak és leányok számára, csak egy tanitó áll kezelteive, most is folyamatban van. Vegyesen 30—40 gyermek kap ingyen oktatást.

(Folytatjuk.)

Bécs, jan. 4. Az illteni s a párisi bórzák nagy felindulás mozgatott, s ezen ilyet nyugtalanitó hirek idézték elő. Mint utólag álliták, azok egy részének alaptanivoltát álták, s a sulyosan lenyomott rente iránt könyelben kezdett lélekzeni. Most a „Patrie" is fölléptet — s kissé záradékokkal szólva — foljogositottnak hiszi magát azon föltevésre, miszerint semmi igaztok nincsen sem jott közbe, mely oly messzemenő aggodalmakat gerjesztheto. Valóban tőbb oly valószinü, hogy jelentekenyteknek nem módositak az általános helyzetet. E szerint a hirek mozgatókát oly hangulatok képezik, melyek — mint ezek is — gyakran a légben függenek s megfoghatlanok maradnak. Azonban mégis a rentenak oly leszállása, minő tegnap történt, az összes birtokosokra nézve igen kellemetlen s káros közbejött esemény, e mellett ez éppen nem oly könnyen törtétnik, s fól kell tennünk, miszerint a párisi hörzén támadt aggodalmak, még ha alaptalanok is, de elterjedésuk perczeiben elég nagyoknak látszottak arra nézve, hogy a francia közönséget megrázzák. A béke s a hatalmasságok jó egyetértése alatlános jó, ellenben bármely árny, mely azt — habár csak mulólag is — megzavarja, alttálános baj, s mindenütt egy előre érzetik. Ezen anyaglag s erkölcsileg jelentékeny tekintet oly korlátot jelöl ki, melyen ütlépni bármely nagy hatalom sem kepes, s habár ezen állitás közhelynek lásék is, vannak oly közhelyek, miket nem lehet elégszer ismételni, mivel azok gyakran a legközhasznubb igazságokat fejezik ki. (O. C. u. B. H.)

Külföld.

Francia ország. — Minden évujultával a **hegyes ohajok** hirek alakját szokták felölteni, terjelmes politikai ismeretiát s a sajtógyek kevésbbé drákói kezelését illetőleg. Mint mindig ugy most is ezen optimistai várakozások teljesülés-nélkül maradnak. A „Moniteur" ugyan közöl 164 megkegyelmezést s bünetés-elöélétést, s ezek közt két halálos itélet átváltoztatását is; de politikai vétségekre semmi tekintet nem volt. Lambessa és Cayenne, a számüzetés ezen rémhelyeire mint látszik a császári kegyelem árja nem terjedett ki. Nem olvasunk semmit azon szerencséltenek megkegyelmeztetése felől, a kik politikai tények miatt lének belezve vagy deportálva. A belügyminiszter Delangle, s Napoleon herczeg befolyása, kik az utóbbi miniszterlanácsban nem kevés számüzött kegyelmezése mellett szólottak, nem volt elég hatalmas, még csak az Espinasse — miniszterium kivételes rendszabályainak áldozatai sem adattak vissza honuk és családjoknak. A becsületlegio különböző fokainak kiosztásaiban az oroszlánrész a hadiseregnek jutott, mely nem csak a közigazgatásnál, hanem a tengerészetnél is feljebb becsültnek látszik. Felöltött, hogy az érdemkeresztek szokatlanul nagy száma alitiszlek, és közkatonáknak lón kiosztva. Mig I. Napoleon nagy armadajban az alsó katonai osztályoknak csak kevés számu hadautányai diszitheték mejlóket a vörös szalagu keresztel rendkivüli hős tettek dijaul, most minden századra nehány érdemrend esik, habár a katonának a jelen békeidőben csak kevés alkalom nyilik a kitüntetésre. Most dijuzzák az őrszolgalati jó magaviseletet s fegyelmet, mint máskor csak sebeket jutalmaztak meg.

A felhivatlaos „Revue Contemporaine" erős védelmére kell a jelen császári rendszernek a szólás- és sajtószabadságot illetőleg. Minthogy a korábbi fékellen vitatkozas egymásutan minden kormányt megbuktatott, elvégre szükség volt az ongyilkosság ezen müszerét számkivetni. Mindenki jol érzi magát a sajtónak jelenlegi „illemes magatartása" mellett; a császársag gondoskodik a mennyiben hehet Franczia-ország diszegőéről, ugy hogy ez a jako valamivel halványabb szine mellett is nem unatkozik.

— A „Constitutionnel" egy czikket közöl, mely a diplomatiai testuletnek ujévi elfogadásara vonatkozik. E czikkben többi közöttt mondatik: A császár az oszträk követ b. Hübnerhez oly szavakat intézett, melyek magyarázattal juttván a közönség elé, némi felindulást idéztek elő. A „Constitutionnel" mint mondja oly helyzetben van, hogy a császár nyilatkozatai hiven adhatja vissza. Ezt fölösleges a császár b. Hübnerhez igy szólott: „Sajnalom, hogy viszonyaink ön kormányához nem éppen oly jók mint korábban voltak; de kérem önt, mondja meg a császornak, hogy személyes érzelmeim iránta változatlanaradtak."

— A franczia kormány s a porosz közt igen fontos alkudozásnak kell napirenden lenni; egymást érik a futárok egyik fővárosból a másikba, s épen most hallszik, hogy Laroncière Lenoury kapitány, ki csak a minap volt Berlinben, most ujra oda ment, mintán több órai kihallgatása volt a császárnál. Tudva van, hogy Németország nagy rézé foltéliennek a porosz ellonczos után meg y s e szerint Poroszországtól függ az, vajon ő ezen hü kisérőivel együtt eldöntő pillanatokban semleges akar-e maradni, miként ezt Franczia ország kivánja, vagy pedig Ausztriát gyámolitani, mit Franczia-ország természetesen nem kiván. A fennebb emlitett kapitány, ki Napoleon hg. meghitt barátja, ezen ügyben t. i. Poroszországnak bizonyos esetbeni semlegességére czélzó kötelezettségét kieszközlendő— utazik Páris és Berlin közt. Alig hihető, hogy ezen járatoknak sikere legyen. Poroszország nem segitheti elő az orosz-francia politika sikerét Ausztria ellen a nélkül, hogy azán a francia barátságnak jovoltat maga is ne kényteleníne megérezni. S mit vétett a két nemet nagyhatalom közti fajés vérrokonság? a vér csak nem válhatik vizzé közöttünk.

— Párisból, jan. 2-án irják: „Olaszországból folyvást nyugtalanitó hirek érkeznek, melyek szerint Turinban inkább biszik a háborut mint bárnikor, s e hiedelmet főleg Konstantin nhg némely fogadós kifejezésére alapitják. Ő ugyan nem mondta nyiltan, hogy Oroszország fogja az első lökést adni a háborura vagy hogy abban tényleg részt veend; de utalt azon elhidegülésre, mely Oroszország és Ausztria közt már évek óta a korábbi szivélyes viszonyokat felváltá, sőt a szárdokat felbizató reményt fejezett volna ki. E csupán kétes hirü is elég volt, hogy a turini gyülekony keblek ismét tüzes reménykére gerjedjenek, s Párisban is már korábban fogamztott hadi terveknek megvalósulását lássák. E tervek szerint Anglia egy szép reggel, a tenger köbel follebbenvén, a szövetkezett Párisi és Sz. Pétervárt látna maga előtt; de vajjon nem látná-e egyszersmind maga előtt a szövetkezett Becset és Berlint is? — Higgadtabbak azonban mind e rögtöni harczi zajban egészen más tervet látnak, s ez nem lenne más, mint az ellenkező Ausztriát a tervezett uj párisi értekezletre rábirni s azon nem csak a Hámus—hanem az apennini felsziget ügyeit is tonácskozás alá venni. A megfelelités eszköze azonban oly férfiura mint b. Hubner alig gyakorlható hatást, hiván miután a bonapartista uralmi párt ellenzéki legalább semmi alapos okot nincs a kitörésre.

A Montalembert-perés annak politikai jelentősége felől a „N. Pr. Ztg." párisi levelezője dec. 27 ről igy ir:

„Ugy látom, hogy a Montalembert gróf pere külföldon még csaknem nagyobb figyelmet gerjeszt mint Párisban. Az ag hogy külföleg itt az semmi figyelmet nem gerjesztett. A munkás meg a katona Montalembert grófot nem ismeri, s a hivatalnoknak nem szabad ismernie. Pedig a casszári Franczia ország szabban más karok és rendek nücsenek. A társadalom mivelt osztályának kőcsönben ellenben a mélyreható ingerülteg fölrémsetlen. Ezt jól tudja a császár is, és azért szeretné az ügynek, a mely korántsem ohajtása szerint ütött ki, minél előbb véget vetni. Napoleon I. nem osztja azok ámulatait, a kik egy társadalmat már megsemmisitettnek tartanak, ha az egy csatát elvesztett. Napoleon igen jól tudja, hogy a mivelt társadalom, melyet ő a munkások és katonák élén levert, pártkülönbség nélkül még mindig hatalmat kéjpez ömellette, s hogy az egy nap alkormányor ugy elfogadnak velo a harczot. Ezen társadalom mellett, bármily sulyos lábakat követett legyen az el, mindazáltal egész Európa mivelt osztályának rokonszenve van, és a Montalembert-perben ez ismét ugyancsak világosan kitünt."

Olaszország. — Nizzából irják: Konstantin nagyhg folyó januar vége felé hucamosb gyakorlótáborba indul a déptengeren. Több piemonti lap nagy biztosággal állitja, hogy a nagyhg párisi utjának diplomatiai czélja volt s oly igen szeretik azt kapcsolatba hozni a legujabb kori harczias hirekkel, miket bizonyos lapok mind egyre hoznak s ujabb meg ujabb adatlékokkal himeznek. Azonban fügetlen oroszi körökben a nagyhg utazásnak egészen más indokokat tulajdonitnak s többek közt felhozzák, hogy ő csak két vagy három évmulva térend vissza Oroszországba, mely idő alatt remélik ott az e perczben meg alig megitélhető reformuk végleges kiviheti, melyek iránt a nagyhg, mint a Miklós czár alatti kormányelveknek ridegpártolója, nem viseltetnek rokonszenvel. Sőt tovább menve állitják, mikép Koszta nagyhg a legfőbb kormánykörökben igen élénk politikai vitazatra adott alkalmat, mely végül az ő elutaztával s háromévig külföldon mulathatás engedélyével végződött. Ezen adatok, melyek jól értesült orosz ku fókból jönek, homlokegyenest ellenkeznek ama hirlapi tudósitásokkal, a melyek Koszta nhget a minap-egy oly reform-

*) Oh nem! a szerkesztő szeretné egy oly állapotba bozott lapot szerkesztení, melyet legalább hatásaiszer nagynak ingyen költhetne meg, de az a kiadó még attól a hatászattól is, ki rendes olvasónk, megvárja a megrendelést. Szerk.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

párt élén mutatták volt fel, mely még a kormány programmján is tul akar menni! Orosz körökben e csodálatos elv összezavarás fölött sokat nevettek. (Amaz előbbi tudósítás oly valószinűtlennek is tetszett, hogy csak kevesen vehették valónak. Az ujabb versio kétségkívül a helyesebb.)

— Turini lapok nyból szóbaiostók a monacoi hgségnek megtörténhető eladását. Az „Armonia" azzal némi összeköttetésben véli Koszta nhgnek párisi utazását; a „Journal de Genève" szerint Piemont csupán Roccabunna és Mentoneért két millió franket ajánlott. — Mondaban is voltak utóbbi időben raglapok olvashatók, azon felhivással, hogy hiszonyos napokon senki se szivarozzék. („Olaszország üdvére." Azonban a kormány a megszálló-csapatok között több ezer darab szivart osztatott ki azon parancs mellett, hogy csak azért is éppen a megjelelt napokon szivarozznak.

Ujabbak. — A csapatersitések felől, melyek legközelebb a lombard-velenczei királyságban a fölforgató párt szinimen akaró fondorlatai elleni ovatosságból történtek, bővebben nyilatkozik most az „Oest. Corr." következőleg:

„Habár egy vétkes javithatlan pártnak, a lombard-velenczei királyság némely részeiben zavarok előidézése végett tett eszigetelt kiséreteí a nép nyugott s józan érzületén hajótórest szenvedtek is, mindszáltal azon tény, miszerint ezen párt, nyilván azon czélból, hogy mindenre, mi agodalmakat perjeszszen s tartson fenn, ilyenmű kiséreteket merészel tenni, komoly intésül szolgál arra nézve, hogy a nyugott s békeszerető alattvalók számára, ily folytonos ingerlő eljárással szemben, leghiléglitöbb biztosítékok nyujtassanak, a nyugalom s rend fenntartása iránt.

„Ezen atyai szándék által vezettetve, Ő cs. k. Ap. Felsége a lombard-velenczei királyságban lévő csapatok erősítését mélóztatott rendelni. Ezen erősités nagyrészint a Bécs fő- és székvárosban, s legközelebbi környékén állomásozó csapatokból alláttatik ki.

Mind a császári kormány, mind a többi nagyhatalmasságoknak ismeretes mérsékletteszérnél s békeszeretelénél fogva, azoknak kölcsonös viszonyai annyira megnyugtatók, hogy nemzetközi viszonyokban legtávolabbról se lehet ezen rendszabályokát kérnesi; ezért ujolag kiemeljük, miképp annak pusztán az a czélja, hogy a lombard-velenczei királyság békeszerető lakosai számára legteljesebb megnyugtatást nyujtson, minden zavarok kiséreles ellen, egy a legnagyobb esztelenségek s bűntényekre képes párt részéről."

— A franczia császárnak az ujévi elfogadáskor b. Hübnerhez intézett pár szava olyféle szivarozott a bécsi, hogy ajultságából még e perczig se tudott kiocsudni, holott jan. 7-kén a „Moniteur" is idején látta megszólalni, egy igen megnyugtató jegyzékét hozván, s a harczias hirekre nézve kijelentvén, hogy a diplomatiai ügyek semmi okot sem szolgáltanak azon aggodalmakra, miket ama birek folkeltenek. Csak kár, hogy a „a moniteuri" jegyzékek fontosságuk nagy részét már is elveszteték, — nem események tübbé, hanem csak puszta szavak, miket a pillanat szeszélye vagy érdeke mondat, hogy egy közelebbi pillanat merőben ellenkező szavak által viszont elfeleitesse. A fönebbi szavaknál kivált, a béke barátja valamivel többet mondókat várt volna.

— London, jan. 5. A „Times" ma egy Oloszországban válság esetlegességét tárgyalja, s tökéletesen helyesli, hogy Ausztria minden idegen beavatkozást visszautasitson.

— Turin, jan. 5. Az „Armonia" szerint, minden irányban mazzinista emissariusok járják be az országot, hogy azon ingerültséget, melyet számos, különben nem-mazzinista lapok terjesztenek, még inkább emeljék; egy ily ügynök sajátja Genuába ment, a körülmények kitudása végett; a kormány tehénnel szemléi ezen kihágásokat, hogy talán „ha minden elmult, azt mondhassa, mikép mindent tudott." — A „Cattolico" szerint, Genuába éjjel izgató falragaszok szegeztettek fel.

— Majland jan. 4. A dohányzás miatti csendháborító demonstratiók stb. itt az utóbbi napokban is többszben megujultak.

— A szerb ügy, mely benn az országban szerencsésre sérge csendesen foly le, mint látszik kifelé sem fog semmi háborgást előidézni. A „Journal de Constantinople" s a hivatalos londoni „Herald ugy nyilatkoznak, hogy a porta a Milos hg választatását hajlandó megerősitni, hogyha a szerbek a magok óhajtását törvényes illő alakban terjesztik elő, s e törvényes uton a szkupstina már meg is indult, s ezért a „Constitutionnel is meg van nyugtatva, s csak is azon esetben fél összeütközéstől, hogy ha a szerbek netán egészen elakarnának szak dni a fényes kaputól. Egyedül Oroszország késik még a szerb esemény fölötti itéletével, s az orosz kormány és saját ezen tartózkodása mindenesetre figyelemre méltó. Egyébiránt az orosz „Eszaki méh"-nek igen rosz viszói vannak a kapura nézve; ő a tavasszra állánlóan keresztyén fölkelést jósol a szegény porta ellen s egyszersmind a moszlimek lázadását az uj törvények ellen. Nem csoda, hogy az „Eszaki méh" oly mérges mézet gyüjt, hanem reméljük egyedul maga is fogja azt megemészteni.

Becsi börze jan. 8-kán. — Nemzeti kölcsön 83 10. Metalluces 5%, 82 10. Urbér p. magyar 83 50. Erdélyi 80.50. Arany 1.81.

Felelős a szerkesztésért **BERDE ÁRON.**

Urbérkárpótlási tőke utalványozás.

A m.-vásárhelyi cs. kir. megyei törv. utján Eperjesi Anna özv. Mártonfi Sándornénak erdőljai, szélkúti, ó-sályi-i ht. u. 1540 ft 47½ kr.— a fogarasi g. e. érseksegnek k. iklódi, pandi, gyiterfalvi szancsali, szpini, szépmezőb. u. 30703 ft 41⅔ kr, — Mártonfi Józsefnek n.-kendi, k-kendi, balavásári, egresföi, iklódi, domaldi b. u. 885 ft 14⅔ kr, — báró Splényi Albert és Antalnak k.-iklódi, pandi bir után 5137 ft 48⅓ kr urb kárp tőke és jar. utalv. A kův. bead. febr. 7 ig Tárgy. nap april 7-ke d. e. 9 órakor.

A m. vásárhelyi cs. kir. megyei törv. utján gr. Toldalagi Mihálynak olah-hidegháti b. u. 7721 ft 21½ kr, — gr. Bethlen Polinak kundi, ó-kocsárdi b. u. 4513 ft 28⅓ kr, — Baja Petronella özv. Fábián Jánosnénak mikeszászi, kesdéri b. u. 1573 ft 13⅓ kr urb. kárp. tőke és jar. utalv. A kův. bead. febr. 5-ig. Tárgyal. nap april 5 ke d. e. 9 órakor.

A szeberi cs. kir. megyei törv. utján Tury Antonisnak erősdi, árapataki b. u. 2007 ft 32 kr urb kárp. tőke és jar. utalv. A kův. bead. febr. 19-ig Tárgy. nap april 19-ke d. e. 9 órakor.

A dézsi cs. k. megyei törv. utján Székely Lászlónak ó-bogáthi bir. u. 321 ft 33⅓ kr, — Botta Péternek fericsei bir. u. 123 ft 3 kr urb. kárp tőke és jár utalv. A kův. bead. febr. 28-kig. Tárgy nap april 29-ke d. e. 9 órakor.

A zilahi cs. k. megyei törv. utján Matolcsi Daniélnak pétenyi bir. u. 731 ft 30 kr — Nagy Terézt Matolcsi Daniélnak borzási bir. u. 153 ft 42 kr. — A Kacsa István és Endrének ócsehoyi b. u. 146 ft urb. kárp tőke és jár utalv. A kův. bead. febr. 28-ig. Tárgy. nap april 29-ke d. e. 9 órakor.

HIVATALOS HIRDETÉS.

(596) (3—3)
Nro. 8114.—8858.

Pályázati hirdetmény.

A cs. kir. Kolozsv. m. megyehivatal által e tanácsczal 1127. eln. sz. alatt közlött cs. k. magas helyiségi rendelet nyomán a kolozsvári tanácsnál betöltendő ideiglenes rendőrfelügyelő (polizei-revisori) állomásra, mely után évi 630. 6 b. f. fizetés járul, ezennel pályázat nyittatik az 1859-dik évi januárius utolsó napjára kitűzött határidőre.

Pályázni kivánóknak be kell bizonyitani azt, hogy a közigazgatási és törvény-tudomanynak szabályszerűen vénetek, továbba eddigi közszolgálatjaikat, a magyar és német nagy magánszolgálatiaikat, a magyar és német nyelvbeni jártasságokat s e nyelvekben fogalmazási képességüket, nem különben feddhetlen erkölcsi és politikai magaviseletöket

Az e tárgybeli kérelmek a fenn kitűzött idő alatt alulirt tanácshoz nyujtandók be.

A kolozsvári tanácsban, dec. 31. 1858.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(602) (1—2)
Éppen most jelent meg **Pfeifer Ferdinánd** nemzeti könyvkereskedésben Pesten, és **Stein Jánosnál** Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Marosvásárhelyt, kapható:

Protestáns nők IMAKÖNYVE

különféle alkalmak- és esetekre, írta

MEDGYES LAJOS.

Egy ezzel metszetű képpel csinosan kötve 3 pfrt, nj pénzben 3 ft 15 kr.

A szerző neve az egyháztörténet terén sokal inkább ismertes czéltjeiben nyelven és meggyőző modorban irt imáiról és egyházi beszédeiről, mintsem hogy jelen IMAKÖNYVE, mely mind változatos tartalmára mind pedig külső kiállitására nézve bármelyik hasonemű munkával versenyezhet, — hosszas d. czérgetés és ajánlásra szorulhatna.

(604) (1—3)
Egy 32 éves egyén, ki a műlovaglásban lőgyögyu módban és a gazdaság különféle nemeiben tökéb tapasztalást szerz-tt, kivánna mint lovászmester vagy a gazdaságban alkalmazatni. Értekezőbbeni vele Kolozsvárt, külső-magyarutcza 232. szám E. d. K. Z. czim alatt.

(603) (1—4)

Eladó zongora.

Egy alig használt **Schweighafer**-féle **zongora** eladó; értekezhetni Iránta István Jónás könyvkereskedésben.

(605) (1—2)

Gazdatisztnek ajánlkozó.

A gazdaság kul ulbokzatoiba — számvitelség, számviteli beszéde — mint gyakorlatilag, mint elméletileg jártos s tapasztalt egyén, tiszti állomásra ajánlkozik; — értekezőbni lehet vele B.-D. betü alatt küldendő levél által, utolsó posta **Erzsébetváros**, poste restante.

(559) (9—24)

STÁJER FŰNEDV,

mellbetegeknek.

Grácz és Bécs városok legügyesebb orvosai meggyőződése s igazolásak szerint ezen mellnedv a jelenben meglepőleg tüntette ki jóléhony hatásai különösen a köhögés, nátha, hurut, torok- és mell-fájásban, ugy hogy sokoknak szükségül vált és azoknak tulajdon nyilatkozatik szerint csupán ezen szernek köszönhetik nyugalmasb éjszakai s betegségik javulásit.

Nagyon ajánlható ezen nedv utazóknak. Kellemes ize miatt nemcsak gyermekeknek hasznos, hanem korosabbaknak, kivált tübbetegeknek enyhitést szerez, s fölegerkedésre gellen ajánlható.

Meglettkorunk vehetnek szükség szerint, evés előtt üstén rövid itlövel, naponként 4 vagy 5 evkalánnal; ugyan annyiszor adathatik gyermekeknek, korunk szerint.

Purgleitner József,
gyógyszerész s készitője a stájer-fűnedvnek Grácz.ban.

Raktárom van Kolozsvárt KOZÁK EDUÁRD „Katonához" czimzett fűszerkereskedésben.

(597) (3—3)

Eladó jószág.

Maros-Vásárhelytől egy órányi távolságra, — a jószág áll egy gazdasági épületekkel jól beépitett curialbol, 15 szellőrbél, kiha magok kenyérén évenként külön-külön 83 tenyér napszámot tesznek, 400 hold kalskáldi u. m. szántóbol, kaszalóbol, erdőbol és szőlőbol. — A vevő az alku-összegnek csak kevés részét lesz köteles készpénzben fizetni, a többi részbe ha kivánja belőtlaszott adósságok adatnak át. A venni kivánó hövebb tudósitást kaphatnak M.-Vásárhelytt, Nagy Zsigmond, Székely-Udvarhelyi Szájdel János ügyvéd uraktól.

(601) (2—3)

GROSS KÁROLY

fogmüvész, és orosz cs. k. udvari fogorvos MURFY J. urnak volt segéde,

Ezennel tiszteletettel jelenti, hogy lakik Kolozsvárt, a nagy-piaczon 150. sz. alatt, lünfi Albert lakásnál, a második kapun bemenve balra.

Naponként d. u. 2—5 óráig otthon található.

(598) (2—12)

Az első erdélyi STEARIN gyertya-gyár ár-hirdetménye.

Jelenleg következőleg áruljuk készitményeinket:

	Ösztérdi bérekben ft. kr.
100 font asztali gyertya 32 latos	70 —
100 font asztali gyertya 28⅔ latos	63 25
44 rud — 1 mázsa	22 —
56 rud — 1 mázsa	22 —

Rögtöni szolgálat és lehető jutalmas pakolás biztositatik.

Nagyszeben, dec 24-kén 1858.

(599) (1—3)

Hirdetés.

Volt udvari tanácsos néhni Somlyai János örökösének Alsó-fejérmegyben Benedeken lévő rész jószágu, melyhez tartozik egy nagy udvartelek, tágas veteményessel, gyümölcsösel együtt, mintegy 200 véka férdjja szántóföld, 40 hold jobbféle termő szőlő, 4—6 szekérre való szénarét, — a jövő februarius 1-jén dél előtt tartandó árverés utjén oit helyben Benedeken az udvarban 3—6 évre hasznoberba fog adatni. A kibérlőnek muihatlanul gyakorlott gazdának kell lenni.

(600) (2—3)

Hirdetés.

Néhai ifj. Agoston István utján hátra maradt kötekező fekvő javak eladók:

1.) Külső-monostor utczában a 68. szám alatti szegedi és utcza-sorban a Szamos ra rugó kert, épületekkel.

2.) Külső-szinutczában a 43. szám alatti kert, épületekkel.

3.) Szántó a Köveshágón, Gyergyai Ferenczné, és Frank Kis örökösök szomszédságában, 24 vékás.

4.) Parlag a nagy Szoporban, Gombos János, és Panajoti örökösök szomszédságban, 50 vékás területű.

5.) Két kis darab puszta szőlő a Brétfőben. Értekezhetni ügyvéd Fejér Mártonnal b. Közép 503 sz.

(597) (3—3)

Megnyitása egy uj szállodának

Nagy-Szebenben

„Magyar korona" czim alatt.

Alólirt a nagyérdemű uri renddel és t. cz. közönséggel alázatos tiszteletttel tudatni kivánja, hogy N.-szebenben a Huszadik-utczában 169-dik házszám alatt a „MAGYAR-KORONA" czimű szálloda a jövő 1859-dik év január 1-só napjával fog nyittatni.

Mind elegendő, kényelmesen butorozott vendégszobákról, ugy az ő jövendőzenti konyháról és ezek körüli pontos szolgálatról gondoskodván, mind pedig legválogatottabb hazai és külföldi borokkal bőven ellátva, és mindennek a lehető legutóbbiig is fenntartatván, Ezaltatott kéri a t. cz. utazókat, hogy ezen uj szálloda látogatásaikkal szerencséltetni méltóztassanak.

N.-Szeben, dec. 24, 1858.

Prokopp Sebestyén, bérlő.

(296) (4—4)

Stein J. könyvkereskedőnél Kolozsvárt s állala minden könyvkereskedésben kapható:

LÉGTÜNEMÉNYTAN

s a két Magyarhon égaljviszonyai

s ezek befolyása a növényekre és állatokra.

Irta **BERDE ÁRON** természet- és vegytan tanára *Kolozsváron, 1847.*

Ezen munkát nem akarjuk ungaszalló szavakkal ajánlani a t. cz. olvasó közönség figyelmébe; ama tények, hogy a Koriznics, Benkő és Moroz által szerkesztett Mezei gazdaság könyve czimü jeles munka az idő járás, és égaljunk tárgyalását ezen munkára alapitotta, a beszélő oly méltányolták, kik magok közelebbről a magyar akademia 50 arany Marczibányi-féle jutalomnak dijazta, elég hatásos szólnak ezen munka becséről, ugy hogy kádó-tulajdonos azt hiszi, hogy ez egyetlen egy valamiére vágó magyar könyvtárból, természettudományokkal és okszerű gazdasággal foglalkozó egyének könyvszemlélőjéből sem hiányoztatik. — Ára 2 frt 40 kr p p. vagy 2 ft 80 kr osztrák értékben.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda Nyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca